

Jaarverslag Jubileumjaar 2013 van de Stichting Rura

Vijftig jaar Rura

Op 2 januari 1963 werd de Stichting Oud-Roermond opgericht. In 1983 kreeg de stichting de naam Rura. De geschiedenis van Rura wordt in de Spiegel van Roermond 2014 uitvoerig beschreven. Het bestuur van Rura wil allen die zich in het verleden voor het realiseren van de doelen van de stichting hebben ingezet langs deze weg lof toezwaaien. Wij vertrouwen er op dat Rura ook de komende vijftig jaar een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het behoud van het Roermondse historisch erfgoed en daarbij de belangstelling van de Roermondse burgers zal blijven stimuleren voor de geschiedenis van hun stad.

Omdat dit jaarverslag wordt gepubliceerd in de Spiegeleditie 2014, die aan het einde van het jaar verschijnt, wordt het al in september geschreven. Een deel van de activiteiten in dit jubileumjaar vindt om organisatorische redenen in het najaar plaats. Daarom worden meerdere van deze activiteiten bondiger beschreven dan mogelijk zou zijn bij een terugblik.

Themabijeenkomsten

Jaarlijks organiseert Rura twee themabijeenkomsten voor haar donateurs. Om te vermijden dat dezelfde onderwerpen ook elders aan bod komen, worden ook de deelnemers van het voormalige Historisch Platform en het Historisch Café voor deze activiteiten uitgenodigd.

In mei werd een themabijeenkomst gehouden met een viertal thema's. Het eerste handelde over de gevolgen voor Roermond na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. De lezing werd verzorgd door Bernhard Liemann. Een tweede onderwerp werd ingeleid door Gerard van de Garde en handelde over een onderzoek dat hij met Charlotte Ruys uitvoerde naar de heksenprocessen. Aansluitend informeerde de Stichting Feex de deelnemers over de activiteiten in het 'Heksenjaar' 2014. Een derde inleiding handelde over de componist, pianist en dirigent Henri Tijssen, de componist van het Limburgs volkslied. Deze lezing werd verzorgd door Thijs Hannen. Ten slotte verzorgde Jean Beyers een inleiding over de stichting van de Rijks HBS en de betekenis ervan voor Roermond.

Activiteiten in het kader van het jubileumjaar

Informatiezuil bij monument Heerenveen

Bij het op 3 mei 2012 onthulde monument in Heerenveen hebben we exact een jaar later een informatiezuil kunnen onthullen die voor de bezoeker de achtergrond van het monument verklaart. Dit monument is geplaatst ter nagedachtenis van de tijdens de Tweede Wereldoorlog naar Friesland geëvacueerde en aldaar gestorven Limburgse kinderen, van wie het merendeel uit Roermond afkomstig was. Het Monuta Charity Fund en de kinderen van dr. Bonne Dijkstra leverden een aanzienlijke financiële bijdrage. Het bestuur van de begraafplaats heeft zich bereid verklaard het monument in de toekomst te onderhouden. Naar alle waarschijnlijkheid krijgt een afbeelding van het monument een plaats in het nieuwe Fries Museum te Leeuwarden.

Viering vijftig jaar Rura

De tweede themabijeenkomst betreft de viering van vijftig jaar Rura die plaatsvindt op 11 december 2013. Tijdens deze bijeenkomst wordt de Spiegel van Roermond 2014 aangeboden. De voorzitter van de redactie geeft een toelichting op de inhoud. Vervolgens wordt uitvoeriger ingegaan op het artikel waarin de geschiedenis van vijftig jaar Rura wordt beschreven. Na de pauze verzorgt prof. dr. A. Knotter, directeur van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg en als hoogleraar verbonden aan de Universiteit Maastricht, een lezing over 'Volksaard of stereotype? Over de eigenheid van Limburg'. Ook wordt bij die gelegenheid het manuscript van de Roermondse Stadsgeschiedenis door de auteurs Peter Nissen en Hein van der Bruggen aan de burgemeester van Roermond aangeboden. De bijeenkomst wordt muzikaal opgeluisterd door de Roermondse Symphonie. Speciaal voor deze bijeenkomst wordt de 'Roermond Marsch' van Max Guillaume door het orkest in een nieuw arrangement gespeeld. Voor veel aanwezigen is het de eerste keer dat ze deze vrolijke compositie kunnen beluisteren.

Informatiezuil synagoge

- In oktober werd er in de voormalige synagoge een informatiezuil met een beeldscherm geplaatst. Het scherm is met een vinger te bedienen en biedt toegang tot een schat aan gegevens. De geboden informatie heeft betrekking op het ontstaan van het Jodendom, Joodse gebruiken, de synagoge, Joods Roermond in de eeuwen 1240-1940, tijdens de Tweede Wereldoorlog en in de naoorlogse periode. De zuil bevat veel fotomateriaal en enkele films. Voor de realisatie van de informatiezuil werd een bijdrage van 50% van de kosten uit het gemeentelijke monumentenbudget ontvangen. Ook de Roermondse Stichting 1880 en architect Maarten Engelman leverden een financiële ondersteuning. De zuil wordt door bezoekers van de voormalige synagoge met name gebruikt als de aanwezige gidsen in gesprek zijn. Ook scholen voor voortgezet onderwijs hebben van de informatiezuil gebruik gemaakt bij hun bezoek aan de synagoge.
- De openingstijden van de voormalige synagoge konden worden verruimd doordat een aantal donateurs zich heeft gemeld om bij de openstelling te assisteren.
- Evenals in 2012 verzorgde Melache Meluche (het duo bestaande uit Gerard van de Garde en Johan Vermeij) enkele muzikale optredens op het binnenterrein van de synagoge. De Jiddische liederen geven een bijzondere sfeer voor de bezoekers.

Restauratie kazemat

Na een slepende procedure werd op 16 september 2013 de vergunning onherroepelijk voor de conservering en gedeeltelijke reconstructie van de kazemat, gelegen naast de Cattentoren. Met de werkzaamheden is onmiddellijk gestart zodat de oplevering in oktober kon plaatsvinden. Tijdens de voorbereiding bleef onzeker of er nu al dan niet sprake is van een kazemat. Daarom is gekozen voor een gedeeltelijke reconstructie die de fantasie zal blijven prikkelen. Begin volgend jaar zal het door de gemeente in bruikleen gegeven kanon, van een nieuw affuit voorzien, bij de kazemat worden geplaatst.

De restauratie wordt gefinancierd door bijdragen van het Designer Outlet Centrum, de gemeente Roermond en de provincie Limburg. De bijdrage van onze adviseur Ferdinand Buers in de realisering van het project was aanzienlijk en onmisbaar. De

restauratie van de stadsmuur is vanwege het ontbreken van een voldoende gedragen plan en van financiële middelen voorlopig geparkeerd. We zullen in 2014 verder werken aan het ontwikkelen van een plan waarmee de vestingwerken beter zichtbaar worden. Aan de noordzijde kan dat wellicht samenvallen met de reconstructie van de N280.

Presentatie boek 'Represailles in Limburg'

Op 23 oktober 2013 is op verzoek van de uitgever door Rura medewerking verleend aan de presentatie van het boek Represailles in Limburg, gewapend verzet en bloedige wraak 1940-1945. Tijdens deze bijeenkomst is de publicatie aangeboden aan mgr. F. Wiertz, bisschop van Roermond. Het boek beschrijft het verzet tegen de Duitse bezetting vanuit de katholieke Kerk. De donateurs van Rura kunnen het boek voor een sterk gereduceerde prijs kopen.

Opstelwedstrijd

In het kader van het jubileumjaar is een opstelwedstrijd voor het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Als thema is gekozen voor 'Heksenverbrandingen in Roermond'. De uitslag wordt in het voorjaar van 2014 bekendgemaakt. De winnaar ontvangt een geldprijs.

Renovatie website

Als laatste activiteit in het jubileumjaar wordt de website van Rura grondig onder handen genomen. Daarbij wordt ook de huisstijl aangepast. De website zal functioneel worden uitgebreid met een zoekfunctie. Het beheer zal zodanig worden vormgegeven dat Rura de site zelf actueel kan houden. In de toekomst zullen stapsgewijs onder meer de digitale versies van de Spiegel van Roermond op de site toegankelijk worden gemaakt voor geïnteresseerde burgers en historici.

Vermeldenswaardigheden

Buiten de hiervoor beschreven activiteiten in het kader van het jubileumjaar zijn de volgende zaken vermeldenswaard.

Digitale nieuwsbrief

In 2013 verschenen drie digitale nieuwsbrieven. Inmiddels heeft 60% van de donateurs ons zijn mailadres gegeven. Deze donateurs ontvangen de nieuwsbrief. Het is om financiële redenen niet mogelijk de nieuwsbrief per post toe te zenden. De nieuwsbrief kan in de toekomst worden uitgebreid met informatie over projecten en publicaties die betrekking hebben op de historie van Roermond.

Werkgroep Archeologie van Rura

De Werkgroep Archeologie bestaat dertig jaar. De werkgroep heeft in de laatste drie jaar intensief samengewerkt met de archeologen Guus Gazenbeek en aardewerkspecialisten Jan Thijssen en Yvonne de Rue om de voorwerpen te beschrijven die in de voorbije dertig jaar zijn opgegraven. De opdracht voor dit project werd verstrekt en gefinancierd door de gemeente. De beschreven vondsten zijn vervolgens gereed gemaakt voor de levering aan het provinciale depot. Het rapport waarin de vondsten zijn beschreven, is in het najaar aan de portefeuillehoudend wethouder aangeboden. In de inleiding van het rapport wordt gepleit voor het in een boekwerk uitwerken van de samenhang tussen de vondsten en de Roermondse geschiedenis. Zo zijn enkele van de vondsten van landelijk belang.

De Werkgroep Archeologie heeft een visie ontwikkeld over zijn toekomst. De notitie is met het bestuur besproken en vervolgens vastgesteld. Belangrijke conclusies zijn dat er een bijdrage kan worden geleverd aan archeologische opgravingen en dat er een

actie moet plaatsvinden om nieuwe leden te werven. Nu de werkgroep geen gebruik meer kan maken van de ruimte boven het Gemeentearchief is het wenselijk om een nieuwe eigen arbeidsruimte te verwerven.

Monumentenbeheer en -beleid

- Rura heeft niet ingestemd met het verzoek om het wegekruis in Merum te verplaatsen. Het wegekruis heeft namelijk een grote symbolische waarde voor de buurt en is door de voormalige eigenaar aan Rura overgedragen onder de toezegging dat er geen veranderingen aan het kruis worden aangebracht.
- Het putbeeld aan de Munsterstraat is voorzien van een nieuwe achterwand omdat de inwerking van vocht grote schade had aangericht.
- Aan de kapel in de Weerd werd schilderwerk uitgevoerd. De kapel fungeert als trouwlocatie. Het bestuur beraadt zich op een intensiever gebruik van de kapel.
- In de voormalige synagoge blijken opnieuw kleine lekkages voor te komen. Ook begint de vloer te bollen. In 2014 zullen we na overleg met de eigenaar tot herstel overgaan.
- In juli schreef Rura een brief aan de leden van de gemeenteraad om te bereiken dat er meer middelen beschikbaar zouden worden gesteld voor restauratieprojecten. De Raad nam unaniem een motie aan waarin het College werd gevraagd deze middelen zo mogelijk uit meerdere bronnen te verzamelen. Een gevolg van dit besluit was dat de provincie flinke bedragen beschikbaar stelde voor de restauratie van enkele grote projecten (Genoehof, Sijperhof en Minderbroederskerk).
- In het najaar werd geconstateerd dat er beschadigingen waren aan de Ursulakapel. Vooral een mergelstenen kolom was aangetast. Deze schade leidde tot onvoorzien onderhoud, dat niet was begroot.

Vertegenwoordigingen

- Rura neemt deel aan het gemeentelijk monumentenoverleg. In 2013 werd deze bespreking samengevoegd met het archeologieoverleg, omdat er vaak sprake was van dezelfde agendapunten. Rura was voorstander van de samenvoeging.
- In het verslagjaar is in meerdere bijeenkomsten met ambtenaren van de gemeente gesproken over de noodzaak om archeologische onderzoeken uit te voeren ter voorbereiding op de reconstructie van de N280 (Wilhelminasingel). Resultaat is dat er zowel bij de oude stadsmuur als bij de Cattentoren uitvoerig archeologisch vooronderzoek zal plaatsvinden.
- Rura is via haar penningmeester vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Stadspark de Kartuis.
- In mei organiseerde Rura een bezoek van een gezelschap van het Arnhems Historisch Genootschap Prodesse Conamur aan Roermond. Het gezelschap kreeg een rondleiding in achtereenvolgens de Statenzaal, de Caroluskapel, de Munsterkerk en het Cuypershuis.

Financiën

Rura had in 2012 een klein positief exploitatieresultaat (€ 1.139,00). Het vermogen bestaat vooral uit reserveringen voor onderhoud, restauraties en de boekenvoorraad.

Bestuur

Per 1 oktober 2013 heeft Fons Even het lidmaatschap van het bestuur beëindigd. Hij besloot daarmee een bestuursperiode van 25 jaar in achtereenvolgens de stichting

Stadsherstel en de stichting Rura. In het bestuur van Rura vervulde Fons Even de functie van vicevoorzitter. Het Rurabestuur heeft bij het afscheid van Fons Even grote waardering uitgesproken voor zijn inzet en enorme betrokkenheid bij het wel en wee van Rura.